

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articoli și corespun-
dente pentru pu-
blicare se trimit re-
dacției.

Concurese, inserțiuni
precum și taxele de
abonament se trimit
administrației ti-
pografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.

Telefon pentru oraș
comitat Nr. 266.

Pentru înălțarea religiosității.

În mitologia Grecilor se povestește, că pe o inzulă frumoasă eră locuința Sirenelor, a zinelor seducătoare, cari, din turnul lor de veghe, pândiau asupra corăbiilor, și prin cântarea lor fermecătoare, opriau în loc călătorii, ca să le asculte și să-i nimicească, izbindu-i de stâncile mării.

Pentru a putea scăpa de această cursă înșălătoare s'au aflat trei remedii: două de Ulyses și unul de Orpheus. Când se apropiase Ulyses de locul primejdiei a înfundat urechile consoților săi cu ceară, ca să nu le audă; pe sine însă s'a lăsat a fi legat de catargul corăbiei, demândând mărinarilor să nu-l deslege până ce el le va spune. Remediul al treilea al lui Orpheus eră mult mai simplu și comod în aplicare: el a cântat din harfa sa cântări de mărire lui D-zeu, prin ce a amuțit cântecele Sirenelor și pe sine s'a mântuit de moartea sigură.

(Din mitul acesta frumos, filozoful englez, Francis Bacon, din veacul 17, construiește o parabolă și mai frumoasă, de preț netăgăduit pentru religione. El aseamănă cântecele Sirenelor cu plăcerile amăgitoare ale vieții, cari atrag omul spre păcate. Astuparea urechilor mărinarilor semnifică încunjurarea, dela început, a tuturor ocaziunilor, din partea poporului, ce i-se ofer spre a-l atrage la plăcerile păcătoase. Remediul al doilea semnifică tăria sufletească și constanța spiritelor eroice, cari în mijlocul plăcerilor amăgitoare stau neîndoșiți. Ei își află îndestulirea în manifestarea virtuții proprii, de a învăța să priceapă nebunia plăcerilor prin contemplațiune și nu prin submisiune. Cel mai escelent remediu, în orice caz, este cel al lui Orpheus, și semnifică meditațiunea despre D-zeu, care nu numai substituie orice plăcere senzuală, dar mult departe le întrece în dulceață și extaz.

Importanța religiei pentru omul călător pe marea acestei vieți, unde mii de ostroave îl atrag spre perirea, în parabola de față e foarte evidentă. În acest veac al materialismului, întreagă omenimea se organizează pentru a pune stăpânire pe toate mijloacele, ce servesc ajungerea plăce-

rilor de vieață pământească. Să nu ne mirăm deci, că avem atâtea motive a ne plânge că sentimentul religios al poporului nostru a scăzut. Dar a-i astupă urechile, ca să nu audă cântecele de Sirene seducătoare, noi, nu putem ca Ulyse, ci mai natural și mai cu efect vom lucra, dacă vom înarmă poporul cu harfa lui Orpheus, care este învățatura credinței adevărate și mântuitoare, sau cu alte cuvinte a-i înălța religiozitatea.

Să cercetăm acum, că face-se la noi destul pentru religiozitatea poporului, și ce ar trebui să se mai facă.

Dela început trebuie să constatăm, că în raport cu organizarea noastră ca biserică națională, pentru religiozitatea poporului nu să lucră, cât ar fi cu putință. Bărbații de profesiune, căror li-e încredințată îndrumarea educațiunei religioase, nu-și ofer serviciul deplin și cu perseveranța reclamată de o cauză așa mare; dar nici nu s'au înrolat la lucrul acesta toți factorii chemați. Adevărul acesta voesc să-l lămuresc.

Mirenii, ca element constitutiv al bisericii noastre se împart în, intelectuali și popor de rând. Cei dintâi ajung la onoarea de a fi conducătorii păturei a doua, precum în alte manifestări de viață, așa și în biserică: Căci, doară, intelectualii reprezintă masa poporului în toate corporațiunile mai înalte bisericesti. Prin urmare participarea aceasta reprezentativă, condiționează nu numai o cvalificațiune superioară în preceptele religiei, ci și practicarea virtuților creștinești în așa fel, ca dânsii să servească poporului ca modele de viață creștinească. Și totuș multele constatări, ce s'au făcut în public, pe cale ziaristică, au semnalat întronarea unui indiferentism religios la inteligența noastră, în preponderanță. Și cine nu observă oare, că acesta e un mare cusur în organizmul unei biserici? Iar de multele doleanțe despre acest indiferentism trebuie să ținem cont, și trebuie să ne întrebăm: Care poate fi cauza acestei aparente intolerabile și cum s'ar putea delătură? Dacă pot fi și mai multe cauzele, eu nu mi-aș putea da seama, poate vor ști alții; una însă o pot lua ca sigur, că clasa noastră intelectuală nu se împărtășește de un învățământ religios sistematic și îngrijit așa, ca acela să ser-

vească de mijloc al unei educațiuni religioase, care desvoaltă sentimentul religios și produce convingeri religioase în școlarii cu mai multă carte. Eu nu cunosc, ca pentru catiheții nostri dela școalele medii, de toate categoriile, să existe un plan de învățământ impus de autorități. Și deși nu suntem în poziție de a controla mersul acestui învățământ, avem destule indicii, din locuri diferite, că în cele mai multe părți obiectul religiunii se predă în mod superficial.

Excepțiunilor se cuvine onoare. Știm apoi, că în cele mai multe localități tinerii nostri sunt răsfirați printre familii străine de legea noastră, unde nu se respectează sărbătorile noastre și nu se cultivă obiceiurile noastre religioase. Astfel, de sine se înțelege, că acest mediu nu e priincios pentru formarea și întărirea caracterului religios, al unui tinăr în desvoltare. Urmează dară, că catihetului de aici îi revine un rol mult mai important decât în cazuri, când elevii săi își petrec viața d'acasă în mediul creștinilor de religiunea noastră. Și în astfel de cazuri, dacă învățământul religios nu urmărește educațiunea religioasă a elevilor, aceia, în etatea maturității, nici odată nu vor avea sentimentul de a-și împlini datorițele către biserică ca creștini religioși.

Evident, dară, că chestia educațiunei religioase a tinerimei noastre din școalele medii, nu e mai puțin importantă, ca chestia educațiunei religioase din școalele populare. Și pe când față de aceasta din urmă se manifestă mai mult interes din partea tuturor factorilor, celei dintâi i-se dă puțină atențiune. Și de unde aceasta deducție? De acolo, că până de prezinte nu ni-s'a dat ocaziune să fi aflat vr'un catihet ori profesor dela școalele medii, ca să fi scris undeva ceva, relativ la ameliorarea învățământului religios din școalele medii. Oare de ce? Doară bazele pe cari se edifica religiozitatea în aceste școale, să fie atât de bune și solide, încât să nu mai sufere vr'o reparare? Așa ceva e imposibil. În alte țeri și la alte popoare, de altă religiune, se întrec dascălii catiheți în sulevarea multelor chestiuni de acest soi.

Nu se poate ca la noi să fie acest învățământ așa de avântat și perfect, ori să nu fie unii avizați la ajutorul altora. Din contră, tăcerea aceasta denotă o stare de lăncezire a școlii noastre catihetice, de unde provine constatarea atât de deasă și dureroasă, că³ la inteligența noastră s'a instăpănit indiferentismul religios. Deci, ce ar fi de făcut? Catiheții școalelor medii ar trebui să se ocupe mai dinadins cu studierea chestiunei educațiunei religioase a tinerimei, care dela ei așteaptă hrană la bună vreme. Și sunt datori și competenți a o face aceasta, ca să dăruiască biserica cu o clasă intelectuală bine educată în raport religios. La o astfel de acțiune

se recere stimularea zelului de lucru, și la aceasta ar fi chemată o asociere a catihetilor în conferințe, ori numiască-se și congres. Autoritatea bisericească are chemarea să pună la cale o astfel de organizare, căci trebuie să recunoaștem că aceasta este singura cale, pe care se aduc la valoare forțele indivizilor în serviciul unei cauze comune.

Dar, ca la toate lucrurile bune, așa și aici se recere multă însuflețire și căldură a inimii pentru cauză. La noi, am văzut, și conferințele preoțești cât de greu se sistematizează. La nemții din Germania lucrul acesta e chestie de existență. Acolo, pentru nivelarea educațiunei religioase atâtea societăți s'au înființat încât trebuie să le admirăm însuflețirea. Nu mai departe decât în vara anului curinte, la provocarea corpului didactic din Hamburg s'a constituit o societate din profesori, învățatori și preoți (păstori) din întreagă țara, cari urmăresc reformarea învățământului religios, punându-l, precum cer interesele lor, pe nouă baze. Adunarea de constituire s'a ținut în 5 și 6 August în Iena, în prezența celor preste 500 de membri, în frunte cu celebrul profesor Dr. W. Rein. Și așa s'au înrolat doriții de lucru, plătind taxă de membri, pentru realizarea unui ideal sfânt, dela care atârnă viitorul și fericirea unui popor. Dar, oh, de am avea și noi numai o parte din însuflețirea lor!

*

Mai sus am accentuat, că învățământului religios dela școalele noastre populare i-se dă mai multă atențiune, din partea factorilor chemați. Și totuși nu în măsură deplină.

Din gravitatea împrejurărilor, poate, abia acum am ajuns în posesiunea unui plan bun de învățământ, redactat cu studiu profund și ținând cont de toate principiile metodice și de trebuințele religioase ale creștinilor nostri. Acest plan, bunăoară, nu mai prescrie pentru clasa II-a întreagă materia din Istoria biblică a Test. Vechiu, ca cel scos din vigoare, criticat de catiheți și pedagogi. Semn că bărbații, cari redactează planuri, nu sunt infalibili, și că sunt datori să consulte și pe alți pricepători de lucru, precum să vede, că au procedat de astădată. Dar pentru aceea, planul tot nu e perfect, la ce sper a mai reveni.

Deastădată voiu numai să accentuez, că în partea metodică, planul dă îndrumări foarte bune, numai cât cateheții în preponderanță nu le urmează. Și nu le vor urmă până atunci, până când examenele noastre nu vor controla, că oare catihetul urmărit-a desvoltarea simțemintelor și convingerilor religioase, prin acest învățământ, ori numai grămădire de cunoștințe. S'a dovedit doară, că scopul religios-moral se ajunge prin predare după metoda treptelor formale, la care

se ajută catihetul prin preparațiuni, compuse anume, cu studiu temeinic, și de cari avem și noi pentru școalele noastre, ca catihetul să se poată prepara pentru fiecare prelegere. Un director dela o școală normală a Sașilor din patrie, scrisese într'o revistă pedagogică din Germania, în anul trecut, că: Sașii din Ardeal nu fac alta, decât imitează pe frații lor din Germania, dar îi întrec în multe privințe. Dânsul a observat, cum catihetii lor se prepară cu diligență din preparațiunile apărute la autorii din Germania și de aceea propun cu succes. Despre noi însă nu ar putea afirma cineva așa ceva, până ce catihetii noștri nu uzează de asemenea manuale ajutătoare. Să sperăm însă, că în punctul acesta se va schimba starea învățământului, dacă e ca să ținem cont de prescripțiile planului.

*

Să cercetăm acum, cum stăm cu religiozitatea poporului nostru de rând, carele nu mai stă sub influința școlii, ci sub influința înaintestărilor, cari îl conduc. Sentimentul religios este un dar dela D-zeu înăscut în om, deodată cu aducerea sa în ființă. Dar pe lângă aceasta, poporul nostru e și conzervator dela fire. Această împrejurare a contribuit în mare măsură, că deși educat în privința religioasă, prin preoții de pe vremuri, a căror armă eră singur molitvelnicul, totuși în mijlocul ademenirilor și terorizărilor vrăjmașilor, el a ținut cu tenacitate la legea sa străbună. Mijloacele de propagandă ale vrăjmașilor de pe vremuri nu erau de natură așa primejdioasă, ca acelor din zilele noastre. Neconfesionalismul, socialismul, pocăitismul ș. a. curente de azi exercită o influință mai puternică asupra poporului nostru, pentru că corespunde gustului său dezvoltat de a ajunge la o independență materială și la un trai mai fericit. De aici, apoi, indiferentismul religios al poporului, de care ne plângem atât de des.

Școala își face, cum poate datorința, pentru creșterea religioasă a copiilor, dar educațiunea greșită din casa părintească contrabalansează durabilitatea efectului. Tot așa, nici biserica, la rândul său, nu e în stare, prin amvon, a continua opera începută de școală, cu succesul așteptat, din cauză, că numărul creștinilor, ce o cercetează e foarte disparent. Din acestea rezultă că pentru dezvoltarea și întărirea religiosității poporului, să se aplece și alte mijloace, potrivite împrejurărilor în cari trăim.

Avem un mijloc de tot neexploatat în favorul religiozității poporului, care de bună seamă va contribui foarte mult la promovarea aceleia, și acel mijloc, este ziaristica. Am avut ocaziune să constatăm, că în timpul din urmă s'au ivit preoți, însuflețiți pentru această cauză, atribuind ziaristicii importanța unui mijloc de educațiune

religioasă. În primăvara trecută, un coleg-preot, îngrijit de soartea bisericii noastre, mi-a atras atențiunea asupra unei foi germane, scrisă pentru popor, care, în programul său, pe lângă alte teme de interes, tratează constant și chestii religioase. Și m'a îndemnat să mă ocup cu chestia aceasta și să fac propagandă pentru înfăptuirea ideii și la noi. Ideia pentru mine nu eră nouă și e bine s'o spun, ca să se știe, că mai întâi mi-a sugerat-o un credincios, din incidentul, că-i distribuim cărți din biblioteca »Asociațiunii« spre cetire. Cărțile erau de cuprins: istoric, economic și povești, dar nu l-au satisfăcut. I-am dat apoi gazete, dar tot cu același rezultat. Pe urmă mi-a declarat că pe el l-ar îndestuli, dacă ar căpăta scrieri religioase. Iată, cazul acesta m'a convins, că foile scrise pentru popor pot să-i satisfacă toate trebuințele sufletești, întrecari și cele religioase, știindu-se, că lucrurile le cetește cu drag și cu sete.

Ca să ne ajungem scopul, nu e necesitate de înființarea unei foi speciale, de propagandă religioasă, cu atât mai vârtos, că poporul nostru din largul țării, din anumite conziderante, nu se va putea grupa numai pe lângă o foaie; ci toate foile noastre, cari doresc să serviască, toate interesele poporului, să destineze o rubrică permanentă pentru articol de cuprins religios și cu tendințe de a ameliora educațiunea casnică în raport moral-religios. Datorința preoților e, de a îndemna credincioșii, să aboneze numai astfel de foi. Și sunt convins că preoții noștri, cu aptitudini literare, vor colabora bucuros la rubrica religioasă.

În fine ar fi de dorit, ca chestiile sulevate aici să preocupe, din adins, factorii chemați a dirige destinele bisericii și ale neamului. În deosebi, educațiunei religioase a tinerimei să i-se dea toată atențiunea, exploatând în favorul ei toate mijloacele, pentru că tinerimea este speranța viitorului. Bine zice Nietzsche: »*Euer Kinder Land sollt ihr lieben. Diese Liebe sei euer neuer Adeldas unentdeckte im fernen Meere! Nach ihm heisse ich euer Seegel hiessen und suchen*«.

Nicolae Crișmaru.

Sfințirea bisericii din Remetea-Timișană.

Comuna bisericească Remetea-Timișană cu mare dor și sete a așteptat ziua de 21 noembrie (4 dec.) când aveă să se sfințească biserica nou zidită din aceia comună. Sfințirea noului Sion îl așteptau cu atâta dor și sete încât cu mic cu mare cu săptămâni mai nainte nu mai încetau cu întrebările adresate preoților și conducătorilor lor „când va fi sfințirea” întrebați că: pentru ce ar dori așa tare se fie sfințirea cât de îngrab, răspundeau, că dorul cel mare să-i vadă în mijlocul lor pe arhiereul lor, să-i asculte povețele și sfaturile căci ce bucurie mai mare pot aveă fii decât aceea

când după un timp de mai mulți ani i-și revăd pe părintele lor. În tocmăi astfel și fiii acestei comune erau doioși după arhierul — părintele cel bun — căci după un interval de aproape 40 de ani au fost lipsiți de părintele, și acum li-s'a dat buna ocaziune de a-l chema în mijlocul lor pentru sfințirea noului Sion. — Părintele nostru cel bun a dat ascultare chemării atât de sinceră a fiilor săi. Despre decursul acestei excursiuni a Prea Sfinției Sale vă dau samă în următoarele: Duminecă în 20 noem. v. cu trenul ce pleacă din Arad la 4:30 a venit Prea Sfinția Sa spre Timișoara însoțit în suită de dr. George Ciuhandu, protopop referent școlar, Cornel Lazar diacon și teologul Cornel Popescu ales preot în Șimand. Ajungând la Timișoara la gară, au fost așteptat de protopopul tractuat dr. Tr. Putici mergând de aici cu toții la casa în veci ospitală a sus numitului domn protopop. În ziua de luni, în 21 dimineața punct la $\frac{3}{4}$ pe 8 au ajuns Remetezii în frunte cu parohul Iuliu Tioldan cu peste 30 călăreți și aproape 40 trăsuri la casa dlui protopop dr. Putici, unde a fost găzduit Prea Sfinția Sa. Aici l'au bineventat preotul Iuliu Tioldan zicând că a venit în numele comunei bisericesti se depună omagiile de supunere și dragoste arhierului iubit și-l poftesc se vină în mijlocul lor. După răspunsul adevărat părintesc, spune că a venit și vine în mijlocul fiilor iubiți cu atât mai vârtos că cu bucurie constată că acești fii sufletești ai săi care nainte cu vre-o 20 ani din răi ce erau constată că azi e popor de ordine și așezat. După finirea acesteia Prea Sfinția Sa însoțit de dl dr. Traian Putici s'a suit în calea cu 4 cai negri a parohului Iuliu Tioldan. Plecând spre Remetea la margina comunei Ghiroda a fost întâmpinat de poporul comunei în frunte cu parohul Virgil Popoviciu și inv. Stefan Roja. Părintele Popoviciu l'au întâmpinat în câteva cuvinte, ia cari Prea Sfinția răspunzând, dându-le și aici povețe părintești pleacă mai departe spre Remetea. În Remetea pentru primirea arhierului s'a ridicat 3 arcuiri triumfale împodobite toate cu flori naturale, ceiace în acest timp e foarte greu. Ajungând în comună a tras la casa parohului Iuliu Tioldan unde a fost întâmpinat de vicecomitele Ferenczy Sándor și prim pretorele cercual Iuliu Somogy.

După descălecarea P. S. Sale, preoțimea adunată îmbrăcându-se în ornate au venit cu lithia dela biserică la casa parohului Tioldan de unde au dus pe Prea Sfinția Sa la biserică. La biserică a fost întâmpinat de preotul Dimitrie Ioanescu printr'o vorbire frumoasă la care iarăși a răspuns Prea Sfinția Sa îndemnând poporul la ținerea credinței strămoșești și la creșterea și sporirea neamului în credința și frica lui Dumnezeu. Intrând în biserică s'au început sfințirea apei, urmând sfințirea noului Sion din lăuntru și afară.

După incunjurare, intrând în biserică s'au început sfta liturgie oficiată, afară de Prea Sfinția încă de 4 protopopi 8 preoți și 1 diacon. În decursul liturgiei s'a sfințit întru diacon ipodiaconul Cornel Popescu, iar ceteful Vichentie Radu întru ipodiacon. La finea serviciului divin Prea Sfinția sa a ținut o predică lungă, în care pe lângă lauda ce aduce poporului, care cum am zis mai sus nainte cu vre-o 20 ani era un popor de disordine, prin o conducere bună în decurs de 11 ani s'a zidit o școală nouă cu 6000 cor. și biserică actuală cu arangementul intern și cu gardul frumos de fer cu tot a costat 35 mii coroane. Școala frumoasă, spațioasă și corespunzătoare întru toate, iar biserică de o frumusețe cum nu este în jur, a devenit un popor de laudă și ordine. E de însemnat că nici la zidirea școlii și nici la zidirea bisericii nu s'a

cerut dela nime ajutor bănesc nici un crucer și toată suma aproape de 40.000 cor. cu ambele zidiri s'a încasat dela credincioși prin electare; Zic afară de lauda aceasta Preasfinția sa i-a mai îndemnat la buna înțelegerea, între sine și cu alții; la povețele sfinte scripturi „creșteți și vă înmulțiți de moștenii pământul“. A fost potrivit aici sftul acesta pentru că în termen general numărul credincioșilor scade anual cu 7 după cum le-a dovedit Prea Sfinția la casa Dlui protopop; astăzi aceasta comună numără pe baza datelor statistice 905 suflete.

La întreg ceremonialul și decursul liturgiei au cântat foarte frumos corul tinerilor din Remetea condus de vrednicul învățător Iosif Leu.

După terminarea predicii și împărțirea nafurei Prea Sfinția Sa de nou a mers la casa parohului Tioldan de unde a mers se facă văzutele Dlui Baron Ambrozy din loc, preotului Dimitrie Ioanescu, notariului comunal László Miklós și învățătorului confesional Iosif Leu.

După finirea vizitelor a urmat „banchetul“. În decursul prânzului s'au ridicat mai multe toasturi dintre cari primul l-a ținut P. S. Sa pentru regele; Dr. Traian Putici pentru P. S. Sa. Mihai Păcățian pentru autoritățile civile; Iuliu Tioldan pentru protopopul Dr. Tr. Putici; Ioan Oprea preot în lezvin pentru suita P. S. Sale și'n urmă iarăși Dr. Putici pentru popor. Au fost $\frac{1}{2}$ pe 5 când s'a ridicat masa. De loc după aceasta P. S. Sa. însoțit de protopopul Dr. Putici a mers în comuna Ghiroda unde săvârșind rugăciunea de deslegare, iarăși a ținut o vorbire frumoasă credincioșilor sbiciuind răul și laudând virtutea. După săvârșirea acesteia a făcut vizitele obicinuite, și'n urmă a mers la Timișoara unde a găzduit de nou în casa Dlui protopop Dr. Tr. Putici. Marți în 22 c. v. a mai petrecut prin Timișoara făcând vizitele Dlilor Dr. Glätfelder epp. rom. cat. Alexandru Ioanovich comite suprem; vicecomitelui Alexandru Ferenczy; primarului orașănesc Dr. Telbisz Károly. În urmă cu trenul de 2:30 ce pleacă spre Arad s'a re'tors la reședința sa, lăsând cele mai plăcute și dulci suveniruri în inimile fiilor săi credincioși. Dumnezeu să-l învrednicească a mai săvârși încă multe sfințiri de bis și se umple inimile fiilor săi cu povețe adevărat părintești, de cari și până acuma ia-u învrednicit în totdeauna.

Se trăești stăpâne.

Un oaspe.

Cuvântare la cununie.

Rostită de **Gh. Tulbure**, asesor-referent consist. în Oradea-mare.*)

Iubiților miri!

Prin rugăciunile și cântările sfinte, cari le-am înălțat la tronul ceresc, prin rostul și puterea darului Duhului sfânt, cu care suntem înzestrați, noi slujitorii altarului, am cerut să se reverse binecuvântarea Părintelui nostru celui ceresc, asupra *legăturii de taină*, pe care astăzi ați încheiat-o. Ne-am rugat lui Dumnezeu, ca să se sfințească și întărească și prin puterea slujbei și a rânduielilor străvechi ale bisericii noastre strămoșești împreunarea inimilor voastre, care s'a săvârșit după legile și rânduielile cele neștrămutate ale firii omenești. Și ca pe niște copii buni și ascultători cari și până acum v'ați îndrumat pașii vieții după povața înțeleaptă

*) La actul cununiei inginerului silvic. I. C. din Oradea-mare, cu dșoara M. P. din S. m. ținut în 19 nov. a. c.

a învățaturii evanghelice, biserica cu adevărată bucurie de maică vă îmbrățișează astăzi la sânul ei și vă stropește cu aghiasma ei binecuvântătoare actul cel important și sărbătoresc al cununiei voastre. Părăsind deacum plaiurile inverzite ale juneții, după ce fiecare v'ați aflat întruparea visurilor voastre, iată-vă ajunși în clipa cea tainică și mare, când *dragostea* voastră își primește consacrarea misterioasă în fața lui Dumnezeu și a altarului său.

Dragostea zic, pentru că însași biserica ne nvață, că numai acest sentiment nobil și superior poate să fie temelie cea trainică și adevărată a căsătoriei, pe care însuși apostolul o aseamănă cu legătura de dragoste divină dintre mântuitorul Hristos și biserică. Și zic *dragostea*, pentru că am firma convingere, că ea este puntea de aur, care s'a durat între inimile voastre și că voi cu drept vă puteți șopti frumoasele versuri adânci ale poetului:

— „Noi suntem copiii pământului bun
Drumeți ai poruncilor firii
Și'n sufletul nostru e acelaș îndemn
Ce 'nvie pe câmp trandafirii“.

(Goga, Carmen).

Iar pentru consfințirea legăturii voastre și pentru binecuvântarea clipei, din care ați devenit unul al altuia pentru totdeauna, cred, că nu s'ar fi putut găsi alte cadre mai frumoase și mai potrivite, decât această bisericuță străveche, iluminată de pâlpăirile făclilor, din acest sat pitoresc dela marginea Ardealului nostru în care s'au strâns scumpulii vostri părinți cu frații și surorile, cumnații, rudeniile și prietini vosorii din apropiere și din depărtare, ca să guste împreună cu voi din paharul bucuriei voastre și'n special, ca să vă deie părinteasca lor binecuvântare, pentru ca să se plinească scriptura, care zice, că „binecuvântarea părinților întărește casele fiilor.“

Sub farmecul acestor momente de duioasă bucurie, la tresărirea de o clipă a inimilor, pare că simt și înțeleg cum în zarea ochilor vosorii sufletești încep a vi-se zugrăvi conturile vieții casnice, în care pașiți, înfățișându-vi-se frumoasă, senină și liniștită, ca o câmpie înflorită într'o dimineată de vară.

În adevăr, iubitorilor, la lumina dragostii curate viața și lumea întreagă ni-se pare frumoasă, iar viitorul ne apare plin de speranțe și fericiri. Dimpotrivă, lipsită de scântea dragostii, viața casnică sau socială devine stearpă și urată, ca o pustietate tristă și fără de sfârșit. Dacă doriți așadar și nu mă indoesc, că doriți — ca viața voastră conjugală, în care intrați cu speranțe atât de frumoase, să vă fie pururea dulce și senină, atunci eu un singur sfat duhovnicesc pot să vă dau: feriți-vă să nu răpiți niciodată vâlul fermecat, care o înfrumusețază și care este *dragostea*. Fiți pregătiți, căci multe vânturi rele și dușmănoase vor bate în preajma voastră, căutând să clatine corăbioara vieții voastre. Ci voi priveghiați să nu să stingă niciodată flacăra iubirii dintre voi, pentru că flacăra aceasta va fi buzoala, va fi farul luminător în calea voastră spre țărnișul fericirii. Grijiiți ca *dragostea*, care v'a înfrățit să nu-și piarză niciodată din adâncimea și intențitatea ei de astăzi, ci chiar și între cele mai maștere clipe ale vieții să rămână între voi plină de tărie și resemnare, *dragostea* aceea, care „toate le răbdă, toate le suferă, la toate nădejde are, care nici odinioară nu cade“.

Atunci când veți avea *dragostea* cu voi, atunci când clipele de amar le veți împărți amândoi ca și pe cele de dulceață, atunci când cele bune ale vieții le veți primi cu multămită, iar cele rele deasemenea le

veți primi cu răbdare și iertare, vă pot asigura, că atunci v'ați așternut înșivă flori cu bună mireasmă în calea vieții voastre casnice. Atunci și bunul Dumnezeu de sus „va veghiă asupra intrărilor și asupra ieșirilor voastre“.

După cari, logodindu-mi și eu rostul meu duhovnicesc cu dorința inimii de prietin, vă poftesc din inimă, ca darul Domnului, care s'a pogorit asupra capetelor voastre incununate, binecuvântările înlacrimate ale scumpulor vosorii părinți, felicitările preastimaților vosorii nași și ale tuturor celor prezenți la actul cununiei voastre bisericesti, să fie ascultate și bineprimite înaintea lui Dumnezeu, și să se închege toate alcătuiind lanțul cel tare și fără sfârșit al fericirii voastre pământesti.

Să trăiți spre binele vosorii, spre cinstea bisericii și a neamului, într'u mulți ani fericiți!

Alcoolismul.

Insemnări mărunte.

Bunii Templieri din București s'au hotărât să închine o săptămână propagandei antialcoolice și să ție în șapte colțuri ale orașului, șapte șezători în care cuvântări să lămurească pe oameni cu privire la primejdia băuturilor spirtoase. S'au tipărit și 20.000 de foi cu deslușiri și sfaturi, care se vor împărți prin mahalale și la șezători. Înștiințări la ziare, pe deasupra vor pofti publicul. În alte țări, pe unde lumea a fost pregătită cu încetul, pe unde mijloacele sunt mai mari și mai multe și oamenii mai gata de jertfă când e vorba de folosul lor și de ridicarea aproapelui, săptămânile de propagandă sunt așteptate ca niște zile de biruință și aduc întemeieri de noi loji. Ne dăm seama că la noi, unde împrejurările de mai sus lipsesc aproape cu totul, urmările vor fi mai mici. Dar nu șovăim. Niciodată n'am avut prilejul să ne simțim ca acum un singur suflet, plin de un singur gând. Vom vedea că toți înaintăm pe aceiași cale, care e dreaptă, și că acelaș scop ne ține la oaltă. Și, pentru îndepurt, și atât ar fi destul. Iși vor da și Bunii Templieri pe urmă partea la trezirea Bucureștilor, care, dacă până acum câțiva ani n'avea decât conferințele dela Ateneu, la care nu se ducea și, din patru în patru ani, ori măi des, adunările electorale la care se ducea de silă, astăzi se umple de case de cetire, de grădini de copii, de societăți care țin șezători. Iată unde vor chema Bunii Templieri publicul și cari din ei vor vorbi în săptămâna propagandei: duminică, 6 noemvrie, la școala Golescu, Tr. Stoenescu; luni, 7, la școala Grant, Tr. Stoenescu; marți, 8, la școala Sf. Vineri, Tr. Țăranu; Miercuri 9 la școala Lucaci, Em. Popescu; Joi, 10, la școala Maidanul Dulapului, N. Popovici; vineri, 11, la școala Sf. Antim, N. Ionescu; sâmbătă, 12, la școala Tunari, Tr. Țăranu; duminică, 13, și cea din urmă, la Corporația meseriașilor, Em. Popescu.

**

Un răutăcios ar putea zice că cele mai triste întâmplări, nouă, Bunilor Templieri, ne sunt binevenite, pentru că ne servesc de dovezi că lupta noastră e îndreptățită. Ieri dezgropam părerea unui doctor despre întrebunțarea băuturilor spirtoase, așa de vătămătoare în deosebi când bătue holera. Pe fundul roșu al molimii biruitoare literile care scriu asemenea părere se văd mai bine și se întipăresc mai adânc. Spuneau altădată că în războiul dintre Japonezi și Ruși, vutca, pe care a găsit-o Ivan Turbincă în lad și care aprinde

nasurile și umple de sentiment pe pravoslavnicii noștri vecini dela Răsărit, a fost cel mai bun aliat al dracilor galbeni. În războiul ivit între Italieni și Turci, din punct de vedere antialcoolic, punct pe care strategii îl desprețuiesc, spre paguba lor, biruința va fi a celor din urmă.

Cititorii noștri și-aduc aminte ce înseamnă băuturile spirtoase în pământurile polare și în deșerturile fierbinți. Pomen'am odată de părerile lui Nansen și Livingstone.

Iată cum se poartă Italienii în Tripolis unde au dus holera, călare pe tunuri. Se poate că ziarul din care luăm vestea să nu le fie prieten și să umfle lucrurile. Dar că măcar puțin adevăr tot cuprinde, poate spune oricine a văzut mulțimea de zidari cari se înțeleg în limba lui Leopardi îngrămădită ciorchine la ușile unor anumite cărciumi simpatizate din București.

„Martori oculari descriu în chipul următor situația dela Tripolis: În urma luptelor din urmă, moralul soldaților italieni a scăzut simțitor. Pe mohamedani îi surprinde faptul că Italienii consumă foarte mult alcool. Restaurantele și cărciumile sunt pline de marinari și soldați italieni. La fiecare pas întâlnești pe străzi soldați italieni beți în ultimul grad. Prețul vinului s'a urcat considerabil. Populația indigenă are impresia că Italienii au venit în Tripolitania, ca să caute plăceri și nu pentru războiu. Italienii au arătat la început un respect față de mohamedani, după debarcare însă, acest sentiment s'a transformat în altul de răzbunare, care nu se poate motiva cu nimic. Mohamedanii sunt șicanati în tot chipul. Soldații italieni în stare de beție se uită în moscheie și-și bat joc de credincioși, când își fac rugăciunile“.

Și să nu uităm că Italia intră în Africa, nu sună a batjocură? ca să civilizeze.

Antialcoolul.

CRONICA.

Alegeri. La Congresul național-bisericesc au fost aleși următorii deputați preoțești: Î. Prea Cuv. Sa părintele arhimandrit Filaret Musta în Caransebeș, Prea Cuv. Sa părintele protosincol Dr. Iosif Tr. Badescu în Vârșat, protopresbiterul Andrei Ghidiu în Oravița, protopresbiterul Dr. Gheorghe Popovici în Lugoj, protopresbiterul Sebastian Olariu în Făget, protopresbiterul Ioan Pepa în Jebel, adm. protopresb. Sofronie Nedici în Biserica-Albă, adm. protopresb. Augustin Ghilezan în Ciacova, adm. protopr. Dr. Ioan Sirbu în Mehadia și preotul Ștefan Popa în Petrovasela.

Necrolog. Învățătorul penzionat: Dimitrie Dimirescu a încetat de a mai fi între cei vii! Osemintele lui pământești s'au așezat spre vecinică odihnă în 21 noemvrie v. a. c. în cimiterul bisericii gr. or. române din Fibiș în al 65-lea an al vieții sale, dându-se și cu aceasta ocaziune cel mai frumos tribut, vrednic unui dascăl românesc, care a slugit cu cinste biserica și neamul său timp de 27 de ani. Ceremoniile funebre s'au executat de preoții: Sava Seculin, Avesalon Tușra și Gheorghe Todan, de învățătorii: Ioan Cizmașiu, Ghenadie Subțire, Aurel Lepa și Iosif Popa, asistent fiind un număr public. Il deplânge credincioasa lui soție, consăngeni, colegi, amici și stimători. Preoții și învățătorii adunați la acest funebru act, au rescumpărat cununa de stimă și iubire datorită defunctului, cu suma de 18 cor. pentru „fondul gimnaziului din Brad“, care sumă s'a și trimis destinațiunei. Dormi în pace suflet blând!

Cronică bibliografică.

No. 704 al „Bibliotecii pentru toți“ cuprinde „Rhea Silvia“, piesă în 4 acte de N. Scurtescu. Deși scrisă acum treizeci de ani a trecut neluată în seamă, până acum, când direcția Teatrului Național a făcut frumosul gest de a deschide stagiunea actuală cu această lucrare. Critica și presa au fost unanime în a recunoaște calitățile piesei și sinceritatea simfirii adevărate a celui ce a scris-o. Indemnăm cu tot dinadinsul, pe toți iubitorii frumosului de a-și procura această broșură, care pentru suma de 30 de bani cuprinde într'un tipar îngrijit ediția acestei lucrări, revizută după textul tipărit de autor în 1887. A se cere la Librăria editoare Leon Alcalay București catalogul complet al acestei Biblioteci, care cuprinde peste 700 volume bine alese d'ale literaturii Române și străine.

Concurs.

În urma ordinului Ven. Consistor de sub Nrul 6042/1911 prin aceasta să publice concurs, pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemizat pe lângă deficientul paroh Sever Secula din **Odvoș**, cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în Organul „Biserica și Școala“.

Venitul capelanului îl formează jumătate din întreg beneficiul parohial, satorit în concursul publicat pentru postul de paroh în anul 1909, afară de întregirea dotațiunii preoțești din Vistieria statului, care compete escluziv parohului. Să notifice, că alesul are să îndeplinească toate funcțiunile preoțești pastorale și agendele parohiale din parohia Odvoș, pe lângă aceasta va conduce agendele scripturistice ale oficiului parohial și va catehiza atât în școala confesională, cât și în cea de stat. Alesul va suportă toate dările publice după venitul ce-l beneficiază din parohie.

Dela recurenți să cere ecalificațiune de **cl. primă**.

Doritorii de a ocupa acel post vor avea să-și ajusteze recursele lor în conformitate cu regulamentul în vigoare și adresate comitetului parohial din Odvoș, să le aștearnă oficiului ppopesc din Mariaradna, iar dăniile să se prezinte în termenul concursual și cu stricta observare a dispozițiunilor regulamentare în sta bisericească din Odvoș spre a-și arăta abilitatea în oratorie, cântare și tipic.

Din ședința ținută la 8/21 septemvrie 1911.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu* protopresbiter.

—□—

1—3

Pe baza rezoluțiunii Venerabilului Consistor de sub Nrul 4193/911 prin aceasta se repețește de nou escrierea concursului pentru îndeplinirea parohiei a doua vacantă din **Murani** (Temesmurány, pprezbiteratul Timișorii) cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Beneficiul se compune din folosirea sesiunii parohiale, stolele și birul legal, cum s'a predat și până acum. Eventuala întregire a dotației din vistieria statului o va primi alesul, conform ecalificațiunei sale. Dările publice după beneficiu le va suportă alesul.

Dela recurenți se cere ecalificațiune prescrisă prin Regulament pentru parohii de clasa primă; în cazul când nu se vor prezenta recurenți cu ecalificațiune prescrisă pentru parohii de clasa primă, vor fi admiși și cei cu ecalificațiune pentru parohii de clasa a doua. Recurenții vor avea să se prezente în s. bisericească spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală,

pe lângă observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii. Recursele adresate comitetului parohial sunt a se trimite la oficiul ppresb. din Timișoara.

Comitetul parohial.

Cu consenzul protoprezb. *Dr. Tr. Putici.*

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala noastră confesională ort. rom. din **Chișoros**, (Torontaloroszi) protoprezbiteratul B. Comloșului, prin aceasta se publică concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor., care se va plăti deocamdată din cassa culturală a comunei bisericești, până se va putea ezopera 400 cor. ajutor de stat, ca astfel să rămână în sarcina parohiei numai 600 cor.
2. Cvincvenalele prescrise de lege se vor cere dela stat;
3. Pentru scripturistică 6 cor.
4. Pentru grădină intravilană 20 cor. în bani gata;
5. Locuința liberă, constătoare din 2 chilii, una tindă, una cămară și staul;
6. Dela înmormântări unde va fi poftit, una coroaună.
7. Alegândul învățător e obligat a prestă cantoratul în sfta biserică a conduce pruncii școlari regulat la sfta biserică în dumineci și sărbători, a-i instrui în cântările bisericești și a prevedea învățământul în școala de repetiție confesională ort. română fără altă remunerație.

8. De încălzitul și curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească; iar de curățirea din lăuntru a locuinței învățătoarești se va îngriji alegândul învățător.

Recursele adresate comitetului parohial ort. rom. din Chișoros și ajustate conform regulamentelor în vigoare, sunt a se înainta în termenul concursual Prea Onor. Oficiu protoprezbiterat român gr. ort. în B. Comloș (Nagykomlós) ccomit. Torontal, având recurenții a se prezenta înaintea alegătorilor în cutare Duminică ori sărbătoare spre a se face cunoscuți.

Chișoros, din ședința comit. par. ținută la 15/28 noemvrie 1911.

Ștefan Crișan
președinte.

În conțelegere cu: *Mihail Păcățian* protoprezbiter inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoarești dela școala populară de băieți din **Seceani** (prezbiteratul Timișorii) se repețește de nou concursul cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuale sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor.; 2., cvincvenalele prescrise de lege; 3., pentru conferință, când va participa 24 cor; 4., pentru scripturistică 10 cor.; 5., cortel corespunzător în natură și uzufructul grădinei; 6. dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. iar dacă mortul va fi dus în biserică 2 cor. Dările publice după beneficiu și grădină, cad în sarcina alesului. De încălzirea și curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească. Curățirea locuinței învățătoarești cade în sarcina alesului. Alesul e obligat să presteie serviciile cantonale în și afară de biserică, să conducă strana dreaptă, să instrueze elevii în cântările bisericești și să-i conducă regulat în dumineci și în sărbători la s. biserică, fără

alta remunerație. Pentru conducerea corului se asigură remunerație specială, dacă e capabil și de fapt îl va și conduc.

Recursele ajustate conform dispozițiilor Regulamentului din vigoare sunt a se înainta la Prea On. oficiu ppresbiterat în Timișoara (Temesvár-Gyárváros). Reflectanții vor avea să se prezinte în vre-o duminică ori sărbătoare în s. biserică din loc, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Seceani la 30 octomvrie (12 noemvrie) 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezb: *Dr. Tr. Putici* insp. de școale.

—□—

2 3

În sezul decisului Veneratului Consistor ort. român din Oradea mare de sub Nr. 2101/188 Bis 1911. pentru parohia vacantă **B. Rogoz de cl. III.** se publică concurs cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: a) Pământ arător de 16 cubule. b). Competință de pădure și pășunat 8 jughere. c). Ștoalele îndatinat. d) casă parohială. e) o zi de lucru dela fiecare Nr. de casă sau 1 cor. 20 fil. f) întregirea dotațiunii dela stat.

Recurenții, petițiunile lor adresate comitet. paroh. din Rogoz, au ale trimite of. protopopesc în F. Győrös, având cu observarea § 33 din Regulam. pentru parohii a se înfățișa la sf. biserică de acolo pentru a cânta, respective a oficiă și predică.

B. Rogoz, la 1/14 noemvrie 1911.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Petru Serbu* protopop.

—□—

2—3 gr.

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoarești dela școala noastră confesională ort. rom. din **A. Șimand**, devenită vacantă prin trecerea din viață a fostului inv. Pavel Stana, pe baza ordinațiunii consistoriale de sub Nr. 6263/911 prin aceasta de nou să scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor. 2. Locuință în natură în edificiul școalei, cu intravilanul aparținător ei. De vărutil intern a locuinței să va îngriji alegândul învățător. 3. cvincvenalele legale. 4. Pentru participarea la conferințele inv. 24 cor. la an. 5. Scripturistică 8 cor. la an. 6. Pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ 50 cor. la an. 7. Pentru lemnele de lipsă la încălzirea salei de învățământ 90 cor. 8. Dela mormântări, părăstase și altele, unde va fi poftit taxele uzuat.

Alegândul inv. e obligat să presteie serviciile cantonale în și afară de biserică, să conducă elevii la serviciul divin și să-i instrueze în cântările bisericești fără altă remunerație.

Recursele adresate comitetului parohial ort. rom. din Șimand, ajustate conform regulamentelor în vigoare și cu atestatele despre eventuale servicii prestate în alte comune, să se susțearnă în termenul concursual la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului în Nadab, p. u. Kisjeñő (com. Arad), având recurenții a să prezenta în s. biserică de aici în cutare Duminică ori sărbătoare, spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Șimand, din ședința com. par. ținută la 6/19 Noemvrie 1911.

Ștefan Leucuta
v. preș. com. par.

Ioan Toconită
not. com. par.

În conțelegere cu: *Demetriu Muscanu* adm. ppresc.

—□—

3—3

Cea mai mare firmă românească din Ungaria

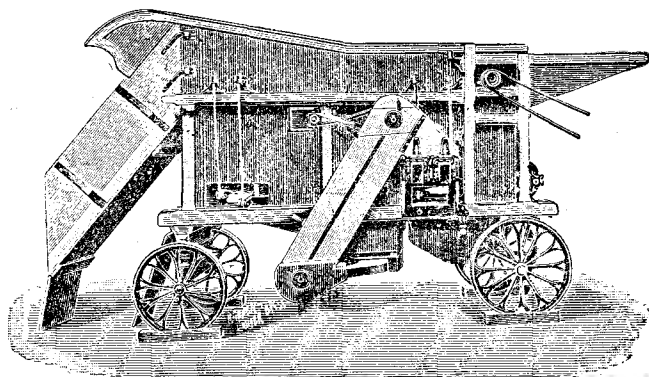
Frații Burza, Arad

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406.

Boros Béni-tér Nr. 1.

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406

==== Neguțatorie de fer în gros și în detail. ====

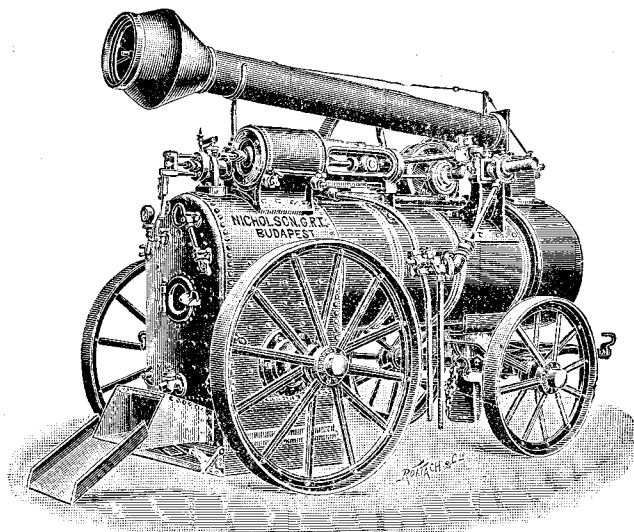
Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării și anume :

Garnituri întregi de mașini de trierat cu aburi, locomobile de drum (automobile). Motoare cu benzin și cu oleu brut. Aranjamente de mori. Prese de oleu hidraulice și de tot felul. Mașini de firezat lemne, aranjate pentru putere motorică.

Masini de secerat și de cosit iarbă, greble

Mașini de sămănat, neghitoare, ciururi. Pluguri, grăpi cu curel-niște. Prese de vin și pisătoare. Stropitoare originale Vermorel. Articli de vierit și pentru economia podrumurilor. Articli de specialitate. Curele engleze pentru mașini. Oleu și unsoare pentru mașini de calitate primă etc. etc.

Secție de mașini economice și negustorie de specialități separat în casa lui **Dr. Ispravnic** lângă negustoria de fer.

Celor interesați, cari voiesc să-și procure unelte economice, motoare de benzin, mașini de călcat, sau voiesc a-și aranja o moară cu unelte trebuincioase, să ceară **Catalogul nostru ilustrat**, în care va putea afla toate cele de lipsă. — Pentru deslușirile de lipsă sau comande, la cerere mergem în persoană.

25-52

Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.